

ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ
ΣΧΟΛΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΖΩΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

Τίτλος πτυχιακής εργασίας:

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΚΡΙΖΩΣΗΣ ΛΟΙΜΩΔΩΝ ΝΟΣΗΜΑΤΩΝ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΠΙΕΡΙΑΣ

- ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ: ΜΑΤΘΑΪΔΟΥ ΑΝΘΗ
- ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ: ΜΑΖΑΡΑΚΗ ΚΥΡΙΑΚΗ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

- Η παρούσα πτυχιακή εργασία έχει ως **στόχο** τη μελέτη της πρόληψης των ασθενειών των ζώων που μεταδίδονται στον άνθρωπο (ζωοανθρωπονόσοι) και την εφαρμογή ειδικών προγραμμάτων εκρίζωσης αυτών

ΒΡΟΥΚΕΛΛΩΣΗ

- Η βρουκέλλωση είναι λοιμώδης μεταδοτική νόσος που προσβάλλει κυρίως τα βοοειδή, τα αιγοπρόβατα και τους χοίρους
- Οφείλεται σε βακτήρια του γένους **Brucella**
- Προσβάλλει και άλλα είδη και μεταδίδεται στον άνθρωπο, δημιουργώντας σοβαρό πρόβλημα δημόσιας υγείας
- Οι βρουκέλλες είναι **κοκκοβακτηρίδια** ή μικρά βακτήρια, αρνητικά κατά Gram και αναπτύσσονται αεροβίως

- 1887 - Ο Bruce, Άγγλος στρατιωτικός γιατρός στη Μάλτα, απομόνωσε από τη σπλήνα ανθρώπου που πέθανε από μελιταίο πυρετό (Malta Fever), ένα αρνητικό κατά Gram κοκκοβακτηρίδιο και το ονόμασε *Micrococcus melitensis*
- 1897 – Οι Wright & Smith χρησιμοποίησαν την οροσυγκόλληση για τη διάγνωση του μελιταίου πυρετού στον άνθρωπο
- 1905 – Ο Zammit, στη Μάλτα, απέδειξε ότι ο *M.melitensis* μεταδίδεται με το γάλα των αιγών. Με την εφαρμογή του μέτρου του βρασμού του γάλακτος μειώθηκε σημαντικά η συχνότητα του μελιταίου πυρετού στη Μάλτα
- 1911 – Οι Schroeder & Gotton απέδειξαν την παρουσία του βακίλλου του Bang (*B.abortus*) στο γάλα αγελάδων

ΒΡΟΥΚΕΛΛΩΣΗ ΒΟΟΕΙΔΩΝ ΚΑΙ ΑΙΓΟΠΡΟΒΑΤΩΝ

- Είναι μια μεταδοτική νόσος που προσβάλλει κυρίως το γεννητικό σύστημα των ζώων, με αποτέλεσμα την πρόκληση αποβολής και στειρότητα
- Το μικρόβιο μπορεί να προσβάλει και άλλα όργανα (μαστούς, αρθρώσεις)
- Στα βοοειδή η νόσος οφείλεται στη *Brucella abortus*
- Στα μικρά μηρυκαστικά αποκλειστικά στην Ελλάδα οφείλεται στη *Brucella melitensis*

ΠΑΘΟΓΕΝΕΙΑ

- **Οι βρουκέλλες εισέρχονται** στον οργανισμό κυρίως από την πεπτική και ίσως την αναπνευστική οδό, αλλά και από λύσεις της συνέχειας του δέρματος και από άλλους βλεννογόνους, όπως ο επιπεφυκότας και ο βλεννογόνος του γεννητικού συστήματος
- **Η μήτρα που κυοφορεί** είναι το όργανο εκλεκτικής εντόπισης των βρουκελλών με αποτέλεσμα την πρόκληση πλακουντίτιδας και λοίμωξης του εμβρύου
- **Η εκλεκτική εντόπιση των βρουκελλών** στο γεννητικό σύστημα των βοοειδών (αιγών, προβάτων, χοίρων) οφείλεται στην παρουσία της ερυθριτόλης
- **Η ερυθριτόλη βρίσκεται** στον πλακούντα, στα εμβρυικά υγρά, στους κυστεοειδείς αδένες και στους όρχεις υγιών και μολυσμένων από βρουκέλλα ζώων

ΠΥΚΝΟΤΗΤΑ ΕΡΥΘΡΙΤΟΛΗΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΙΣΤΩΝ ΣΕ ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΙΔΗ ΖΩΩΝ ΚΑΙ ΣΤΟΝ ΑΝΘΡΩΠΟ(mg/ml)

Είδος Ζώου	Πλακούντας	Αλλαντ. Υγρό	Κυστ. Αδένας
Βοοειδή	60	35	600
Πρόβατα	45	15	-
Αίγες	25	40	-
Χοίροι	20	8	-
Κόνικλος	2	-	-
Ινδόχοιρος	2	-	-
Επίμυς	2	-	-
Άνθρωπος	2	-	-

ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΟΛΟΓΙΑ

- Οι **αγελάδες** κατά κανόνα αποβάλουν μία φορά
- Η Περίοδος επώασης ποικίλει από 6 εβδομάδες μέχρι πολλούς μήνες
- Η αποβολή συνήθως συμβαίνει μεταξύ του 6^{ου} και του 8^{ου} μήνα της εγκυμοσύνης(**Βοοειδή**)

- Στα **αιγοπρόβατα** παρατηρείται αποβολή γύρω στον 4^ο μήνα, σπάνια εμφανίζονται θνησιγενή νεογέννητα
- Πρόωροι τοκετοί και κατακράτηση εμβρυϊκών υμένων
- Συχνό επακόλουθο είναι η ενδομητρίτιδα, οι αλλοιώσεις στις σάλπιγγες και οι ανωμαλίες στις ωοθήκες
- Στα **αρσενικά** προκαλεί ορχίτιδα, επιδιδυμίτιδα, μείωση γονιμότητας και αρθρίτιδα και στα δύο φύλλα

ΔΙΑΓΝΩΣΗ

- Η διάγνωση της βρουκέλλωσης για τα **βοοειδή** γίνεται με:
  - Εργαστηριακή - Μικροσκοπική εξέταση(**κοτυληδόνες, περιεχόμενο στομάχου εμβρύου**) με ειδική χρώση(τροποποιημένη **Ziehl-Neelsen,stamp**), Καλλιέργειες(**περιεχόμενο στομάχου, ήπαρ και πνεύμονες εμβρύου, γάλα**), Ενοφθαλμισμοί, Ορολογικές εξετάσεις(**ορός αίματος**), Βραδεία οροσυγκόλληση, Δοκιμή Rose Bengal, Σύνδεση συμπληρώματος και Δακτυλιοειδής δοκιμή γάλακτος(Ring test)
- Για τα **αιγοπρόβατα** γίνεται με: επιχρίσματα, καλλιέργειες και ορολογικές εξετάσεις
  - Για μεγαλύτερη αξιοπιστία στις **αίγες** εφαρμόζεται η δοκιμή Elisa
  - Επιπρόσθετα στα **πρόβατα** εφαρμόζεται η Coombs

ΘΕΡΑΠΕΙΑ

➤ Στην κτηνιατρική δεν εφαρμόζεται θεραπεία της βρουκέλλωσης

Λόγω της ενδοκυτταρικής εντόπισης, η πλήρης απαλλαγή από μικρόβια είναι:

- Δύσκολη
- Μακροχρόνια
- Οικονομικά ασύμφορη

ΠΡΟΛΗΨΗ

- Για τα **βοοειδή** διακρίνουμε δύο είδη εμβολίων
  - Τα **ζωντανά εμβόλια** που παρασκευάζονται από ζωντανά μικρόβια με μικρή λοιμογόνο δύναμη
  - Τα **νεκρά εμβόλια** που περιέχουν νεκρά μικρόβια μαζί με άνοσο-ενισχυτικές ουσίες
- Ζωντανό εμβόλιο: S19
- Νεκρό εμβόλιο: 45/20
- Ο εμβολιασμός των **μοσχίδων** γίνεται σε ηλικία 3-6 μηνών
- Ο εμβολιασμός των **αρσενικών** απαγορεύεται

➤ Για τα **αιγοπρόβατα** χρησιμοποιείται

- Το εμβόλιο **REV1**:είναι ζωντανό, μειωμένης λοιμογόνου δύναμης
- Ο εμβολιασμός εφαρμόζεται αποκλειστικά στα θηλυκά ζώα νεαρής ηλικίας μεταξύ 3-7 μηνών(την **άνοιξη** μετά το Πάσχα)
- Η ανοσία που αποκτούν διαρκεί 4 χρόνια(προστασία από αποβολή)
- Όμως το **Rev1 δεν** πρέπει να γίνεται σε ενήλικα ζώα γιατί:
  - Μπορεί να προκαλέσει αποβολές
  - Μπορεί τα ζώα που βρίσκονται σε γαλακτοπαραγωγή να αποβάλλουν με το γάλα και το μικρόβιο
  - Τα αντισώματα που παράγουν εξακολουθούν να ανιχνεύονται για χρόνια

ΦΥΜΑΤΙΩΣΗ

- Λοιμώδης νόσος που προκαλείται από παθογόνα είδη του γένους **Mycobacterium**
- Είναι γνωστή από τα αρχαία χρόνια, τόσο από τις περιγραφές όσο και από τις αλλοιώσεις σε οστά από Αιγυπτιακές μούμιες
- Ο **Koch(1882)** πρώτος ανακάλυψε τον <<ανθρώπινο>> τύπο του βακίλου της φυματίωσης
- Ο **Rivolta(1890)** διαπίστωσε τον <<ορνίθειο>> τύπο
- Ο **Theobald Smith(1898)** το <<βόειο>> τύπο

ΦΥΜΑΤΙΩΣΗ ΒΟΟΕΙΔΩΝ ΚΑΙ ΑΙΓΟΠΡΟΒΑΤΩΝ

- Η φυματίωση είναι μία λοιμώδης νόσος με αργό ρυθμό εξέλιξης
- Από το μικρόβιο προσβάλλονται διάφορα όργανα του σώματος στα οποία σχηματίζονται **φυμάτια**
- Το νόσημα έχει μεγάλη σημασία τόσο για την οικονομία μιας χώρας όσο και για τη δημόσια υγεία

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑ

- Η φυματίωση των βοοειδών και των αιγοπροβάτων οφείλεται στο *Mycobacterium bovis*
- Σε πολύ σπάνιες περιπτώσεις οφείλεται στο *M. tuberculosis* (μετάδοση από άνθρωπο)
- Ή από το *M. avium* (μετάδοση από πτηνά)

ΠΑΘΟΓΕΝΕΙΑ

- Τα **βοοειδή** και τα **αιγοπρόβατα** μολύνονται συνήθως από την αναπνευστική (90%) και την πεπτική οδό. Σπανιότερα αναφέρεται:
- η δερματική
- η γεννητική οδός
- η μόλυνση στη μήτρα

ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΟΛΟΓΙΑ

■ Στα **βοοειδή**
παρατηρείται:

- Ανορεξία
- Απώλεια σωματικού βάρους
- Αδυναμία
- Κυματοειδής πυρετός
- Ξηρό και θαμπό τρίχωμα
- Διογκωμένα λεμφογάγγλια
- Δύσπνοια
- Αποβολές
- Επιδιδυμίτιδα στους ταύρους

■ Στα **αιγοπρόβατα**
παρατηρείται:

- Βήχας
- Δύσπνοια
- Βλάβες στο έντερο(η νόσος εκδηλώνεται με διάρροια)

ΑΛΛΟΙΩΣΕΙΣ

- Χαρακτηριστική αλλοίωση της φυματίωσης είναι τα **φυμάτια**
- Στην αρχή είναι φαιά και διαφανή οζίδια
- Μετά μεγεθύνονται και γίνονται ορατά με το γυμνό μάτι
- Κατά σειρά **συχνότητας** οι αλλοιώσεις εντοπίζονται στους:
  - Πνεύμονες
  - Υπεζωκότα
  - Περιτόναιο
  - Σπλήνα
  - Ήπαρ
  - Μαστός
  - Μήτρα
  - Νεφρά
  - Όρχεις

Στις εικόνες1 και 2 παρουσιάζονται φυματιώδεις αλλοιώσεις σε πνεύμονες βοοειδών, όπως αυτές εμφανίζονται σε τομή (εικόνα1) και σε εξωτερική επιφάνεια (εικόνα2)

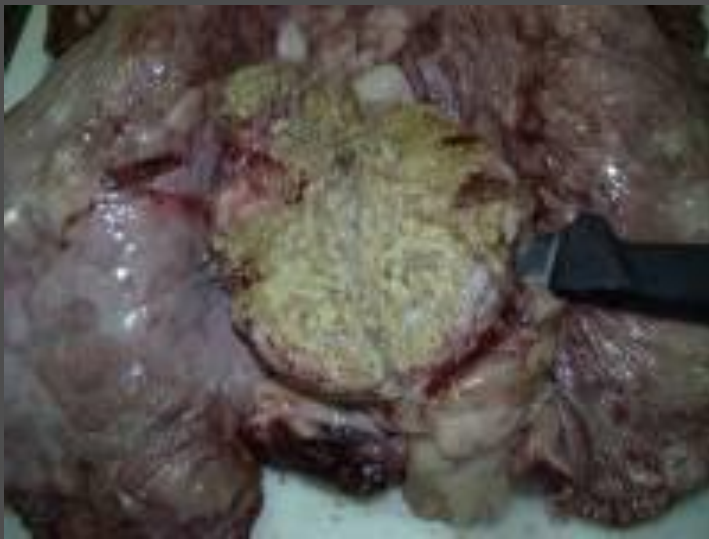

εικόνα1

εικόνα2

Στους πνεύμονες μπορεί να διαπιστωθούν εστίες με πύον και βρογχοπνευμονίας (εικόνες3 και 4)

εικόνα3

εικόνα4

**Μικρά φυμάτια μπορεί να διαπιστωθούν στον υπεζωκότα
(εικόνα 5) και στο περιτόναιο**

εικόνα5

ΔΙΑΓΝΩΣΗ

- Για βοοειδή και αιγοπρόβατα έχουμε:
  - Κλινική διάγνωση
  - Φυματινισμό (tuberculin test)
- Τρόποι φυματινισμού:
  - Υποδόριος φυματινισμός
  - Ενδοδερμικός φυματινισμός:
    - Απλός ενδοδερμικός φυματινισμός στον τράχηλο
    - Απλός ενδοδερμικός φυματινισμός στην πτυχή της ουράς

ΘΕΡΑΠΕΙΑ και ΠΡΟΛΗΨΗ

➤ Δεν επιτρέπεται να εφαρμοστεί για λόγους οικονομικούς και δημόσιας υγείας

➤ Εφαρμόζεται η μέθοδος <<εξέταση και σφαγή>> (test and slaughter)

ΣΠΟΓΓΩΔΗ ΕΓΚΕΦΑΛΟΠΑΘΕΙΑ ΤΩΝ ΒΟΟΕΙΔΩΝ (BSE)

- Οι Μεταδοτικές Σπογγώδεις Εγκεφαλοπάθειες (**Transmissible Spongiform Encephalopathies**) είναι αργά εξελισσόμενες νευροεκφυλιστικές νόσοι που προσβάλλουν τα ζώα και τον άνθρωπο
- Χαρακτηρίζονται από μακρύ χρόνο επώασης και είναι θανατηφόρες νόσοι

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑ και ΠΑΘΟΓΕΝΕΣΗ

- Πολλές θεωρίες για την αιτιολογία της νόσου, αλλά η επικρατέστερη είναι η θεωρία **Prion**
- Είναι μια μεταλλαγμένη μορφή μιας φυσιολογικής Prion πρωτεΐνης (PrP^C) της κυτταρικής μεμβράνης
- Η συσσώρευση της παθολογικής ισομορφής της πρωτεΐνης prion επηρεάζει την καλή λειτουργία των νευρικών κυττάρων

ΧΡΟΝΟΣ ΕΠΩΑΣΗΣ και ΤΡΟΠΟΙ ΜΕΤΑΔΟΣΗΣ

- Ο **χρόνος επώασης** στα βοοειδή ποικίλει από 2-8 χρόνια
- Τα **πρώτα κλινικά συμπτώματα** εκδηλώνονται στην ηλικία των 4-5 ετών
- **Τρόποι μετάδοσης:**
  - Οστεάλευρα και κρεατάλευρα
  - Οριζόντια και κάθετη μετάδοση
  - Μητρική μετάδοση
  - Ιατρογενής μετάδοση

ΚΛΙΝΙΚΑ ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΑ

- **Μεταβολές της συμπεριφοράς:**
  - Απροθυμία κίνησης
  - Τριγμός των οδόντων
  - Ανησυχία, φόβος
  - Επιθετικότητα
  - Μυϊκός τρόμος(ιδιαίτερα της κεφαλής),επιπολής μυοκλωνικοί σπασμοί
  - Κνησμός και πίεση της κεφαλής σε αντικείμενα
- **Ανωμαλίες στάσης και βάδισης:**
  - **Αφύσικη** θέση και στάση κεφαλής
  - **Απώλεια** συντονισμού κινήσεων (αρχικά στα οπίσθια άκρα)
  - **Δυσκολία** ανέγερσης από θέση ανάπαυσης. (Λήψη στάσης καθήμενου σκύλου)
  - **Κατάκλιση** στα τελευταία στάδια της νόσου

Στάση καθήμενου σκύλου σε αγελάδα προσβεβλημένη από ΣΕΒ

- **Διαταραχές της αισθητικότητας:**

- Ευερεθιστότητα ακόμα και σε ελάχιστη ενόχληση ή θόρυβο ή μετακίνηση ανθρώπων
- Ευερεθιστότητα στο φως, στην επαφή (άγγιγμα)

- **Άλλα συμπτώματα:**

- Απώλεια βάρους
- Μειωμένη γαλακτοπαραγωγή
- Τύφλωση
- Δερματικές αλλοιώσεις

ΔΙΑΓΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΙΚΗ ΔΙΑΓΝΩΣΗ

- Η διάγνωση βασίζεται στις παθολογοανατομικές αλλοιώσεις που προκαλεί η νόσος στο Κ.Ν.Σ.
- Οι εργαστηριακές εξετάσεις της ΣΕΒ περιλαμβάνουν:
  - Ταχείες ανοσολογικές δοκιμές
  - Ανοσοϊστοχημεία
  - Ανοσοκαθήλωση
  - Παρατήρηση χαρακτηριστικών ινιδίων SAF με ηλεκτρονική μικροσκοπία

ΤΡΟΜΩΔΗΣ ΝΟΣΟΣ ΤΩΝ ΑΙΓΟΠΡΟΒΑΤΩΝ(scrapie)

- Η τρομώδης νόσος (scrapie) είναι μια θανατηφόρος νευροεκφυλιστική νόσος που προσβάλλει τα πρόβατα και τις αίγες
- Δεν υπάρχουν αποδείξεις μέχρι σήμερα ότι μεταδίδεται στον άνθρωπο
- **Πηγή μόλυνσης:** αποτελούν οι εμβρυϊκοί υμένες και ο πλακούντας
- **Οδός μόλυνσης:** φυσική οδός μόλυνσης είναι ο γαστρεντερικός σωλήνας

ΧΡΟΝΟΣ ΕΠΩΑΣΗΣ και ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΑ

- Χρόνος επώασης:
  - Είναι πάντα μεγαλύτερος από ένα έτος
  - Οι περισσότερες περιπτώσεις της νόσου εμφανίζονται σε ζώα ηλικίας 2 έως 5 ετών
- Τα κύρια συμπτώματα είναι:
  - Αλλαγές στη συμπεριφορά
  - Μεταβολές στη στάση και τη βάδιση
  - Θρεπτική κατάσταση

Πρόβατο με απώλεια μαλλιού

Πρόβατο με αστάθεια στα πίσω άκρα

ΔΙΑΓΝΩΣΗ και ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

- Η διάγνωση βασίζεται στις παθολογοανατομικές αλλοιώσεις του Κ.Ν.Σ.
- Εργαστηριακές εξετάσεις περιλαμβάνουν:
  - Ιστοπαθολογική εξέταση
  - Ανοσοϊστοχημεία
  - Ανοσοκαθήλωση (Western Blot)
  - Ανίχνευση χαρακτηριστικών ινιδίων (SAF) με ηλεκτρονική μικροσκοπία

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΚΚΡΙΣΗΣ ΛΟΙΜΩΔΩΝ ΝΟΣΗΜΑΤΩΝ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΠΙΕΡΙΑΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΚΡΙΖΩΣΗΣ ΤΗΣ ΒΡΟΥΚΕΛΛΩΣΗΣ ΤΩΝ ΒΟΟΕΙΔΩΝ

- **Σκοπός** του προγράμματος είναι η διαπίστωση των μολυσμένων από βρουκέλλωση βοοειδών και η **έγκαιρη** απομάκρυνσή τους από την εκτροφή
- **Στόχος** του προγράμματος είναι όλες οι εκτροφές βοοειδών στη χώρα να είναι **επίσημα απαλλαγμένες** από βρουκέλλωση

Τι περιλαμβάνει:

- Περιοδικός έλεγχος όλων των βοοειδών ηλικίας άνω των 12 μηνών
- Εξέταση αίματος
- Εξέταση δείγματος γάλακτος από το δοχείο συλλογής της εκτροφής

Μέτρα στις μολυσμένες εκτροφές

Τα πιο **σημαντικά μέτρα** είναι:

- Άμεση σφαγή των μολυσμένων ζώων
- Απομόνωση της εκτροφής και αποφυγή επαφής αυτής με άλλες εκτροφές
- Έλεγχος των μετακινήσεων των ζώων
- Απολυμάνσεις
- Καταστροφή της μολυσμένης κόπρου και της στρωμνής
- Έλεγχος όλων των ευαίσθητων ειδών ζώων στη νόσο

Τι γίνεται με το γάλα και το κρέας

- Γάλα που προέρχεται από **μολυσμένα ζώα δεν** χρησιμοποιείται για ανθρώπινη κατανάλωση (κατάλληλη θερμική επεξεργασία-βρασμός)
- Γάλα από **μολυσμένες εκτροφές χρησιμοποιείται μόνο** για την παρασκευή θερμικά επεξεργασμένου γάλακτος ή προϊόντων με βάση το γάλα
- **Μολυσμένα βοοειδή = Σφαγή**
- **Κατά τον κρεοσκοπικό έλεγχο** αν δεν υπάρξουν συμπτώματα ή αλλοιώσεις σηψαιμίας, το κρέας διατίθεται για κατανάλωση αφού κατασχεθούν:
  - Το κεφάλι
  - Οι μαστοί
  - Τα γεννητικά όργανα
  - Τα σπλάχνα της θωρακικής & κοιλιακής κοιλότητας
  - Διογκωμένοι λεμφαδένες

Απαραίτητες προϋποθέσεις για την επιτυχία του προγράμματος

- Ευαισθητοποίηση των παραγωγών
- Συνεργασία με τις αρμόδιες κτηνιατρικές αρχές
- Άλλες προϋποθέσεις είναι:
  - Η καταγραφή όλων των εκτροφών και η σήμανση των ζώων
  - Ο έλεγχος των μετακινήσεων των ζώων
  - Ο έλεγχος της νόσου στα σφαγεία
  - Η συνεχής συλλογή πληροφοριών για την επιδημιολογία της νόσου

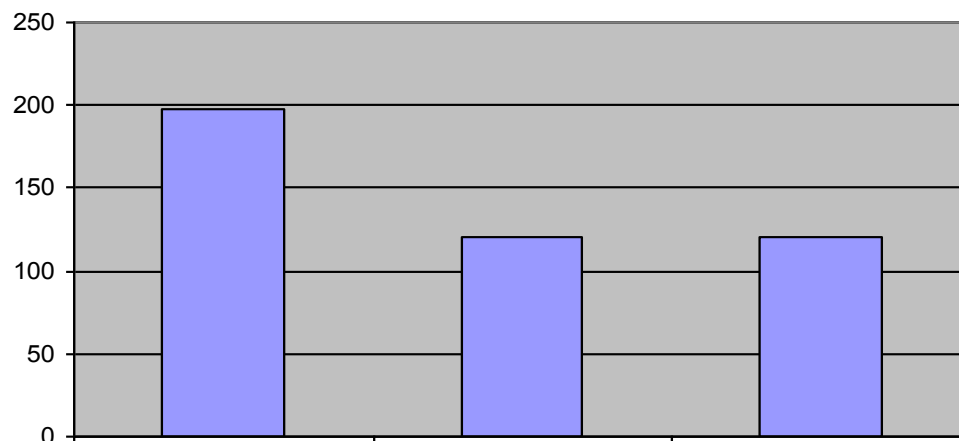

Προληπτικά μέτρα στις απαλλαγμένες εκτροφές

- Να αποφεύγεται η επαφή των ζώων μιας εκτροφής με άλλα ζώα που μπορεί να προέρχονται από μολυσμένες, ύποπτες ή μη ελεγχμένες εκτροφές
- Να τηρούνται σχολαστικά όλοι οι κανόνες υγιεινής (σταβλικές εγκαταστάσεις)
- Να τηρούνται οι βασικές αρχές για την ευζωία των ζώων στις εκτροφές (αποφυγή συνωστισμού)

Γράφημα 1 (βρουκέλλωση βοοειδών)

Συνολικός αριθμός εκτροφών που εντάχθηκαν στο πρόγραμμα

■ Συνολικός αριθμός εκτροφών που εντάχθηκαν στο πρόγραμμα

2006

2007

2008

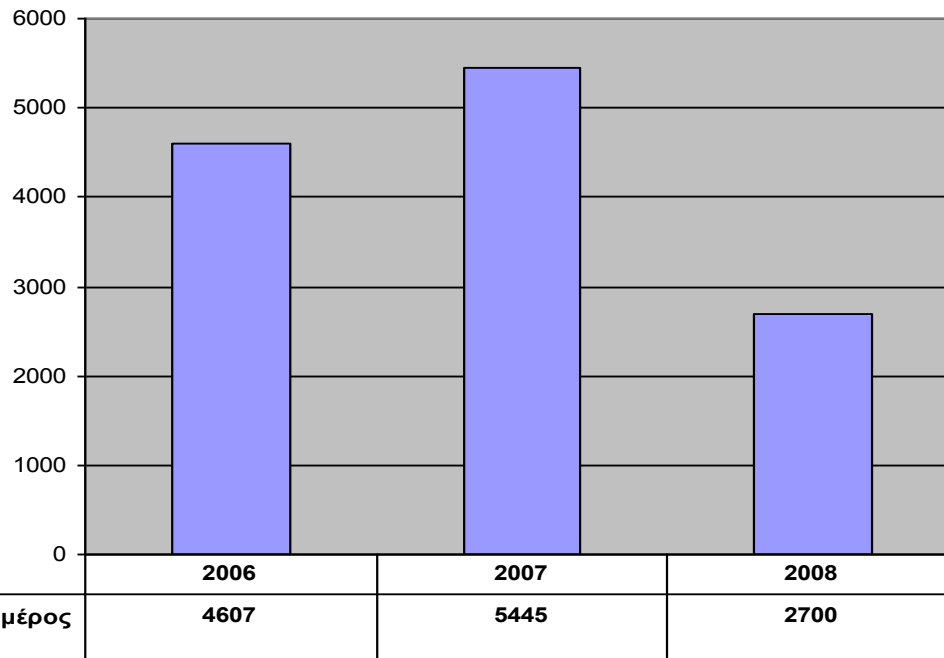
198

120

120

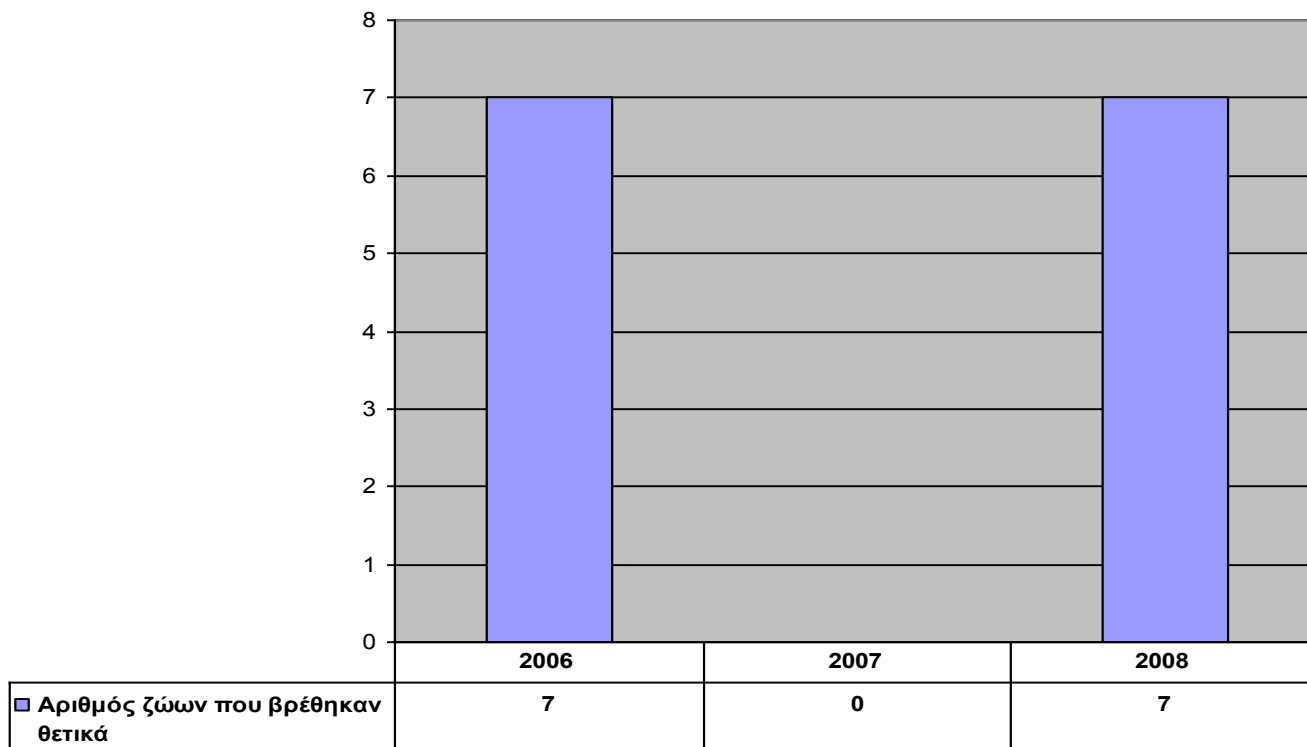
Γράφημα 2 (βρουκέλλωση βοοειδών)

Αριθμός ζώων που πήραν μέρος στο πρόγραμμα

Γράφημα 3 (βρουκέλλωση βοοειδών)

Αριθμός ζώων που βρέθηκαν θετικά

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΚΡΙΖΩΣΗΣ ΤΗΣ ΒΡΟΥΚΕΛΛΩΣΗΣ ΤΩΝ ΑΙΓΟΠΡΟΒΑΤΩΝ

- Το πρόγραμμα εφαρμόζεται **υποχρεωτικά** σε ολόκληρη τη χώρα
- Όλες οι εκμεταλλεύσεις αιγών και προβάτων πρέπει να είναι **εγγεγραμμένες** στο αγροτικό κτηνιατρείο
- Πρέπει να τηρείται **μητρώο** (όλες οι μεταβολές-μετακινήσεις ζώων)
- Εφαρμόζεται **υποχρεωτικός** εμβολιασμός των αμνών και εριφίων ηλικίας άνω των 3 μηνών(ζώα αναπαραγωγής), **αποκλειστικά σε θηλυκά ζώα**
- Εφαρμόζεται υποχρεωτικός εμβολιασμός των ενηλίκων αιγών και προβάτων **που δεν βρίσκονται σε κατάσταση εγκυμοσύνης**

Εμβολιασμός

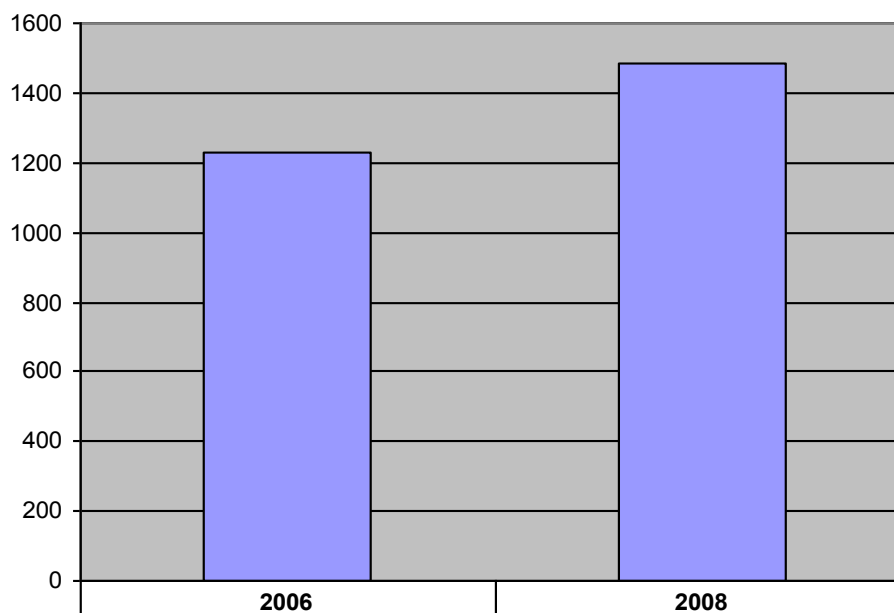
- Εμβόλιο REV-1 το οποίο χορηγείται στα ζώα με ενστάλαξη στον οφθαλμό και σε δόση 1×10^8 CFU
- Απαγορεύεται ο εμβολιασμός όλων των ανηλίκων και ενηλίκων αρσενικών ζώων
- Απαγορεύεται ο εμβολιασμός των ενηλίκων θηλυκών που βρίσκονται σε κατάσταση εγκυμοσύνης
- Ένα μήνα μετά τον εμβολιασμό με REV-1 πρέπει να γίνονται δειγματοληπτικές αιμοληψίες του 15% των εμβολιασμένων ποιμνίων

Ορολογικές δοκιμές & λήψη μέτρων σε εκτροφή αιγών και προβάτων μολυσμένη από βρουκέλλωση

- Δοκιμή με χρωματισμένο βρουκελλικό αντιγόνο ρυθμισμένο ως προς το pH (Rose Bengal)
- Δοκιμή σύνδεσης συμπληρώματος (CFT)
- Η εκτροφή τίθεται σε **απομόνωση** (έξοδος ζώων μόνο για σφαγή)
- **Διάτρηση** δεξιού αυτιού σε σχήμα Δ
- Τα έμβρυα και οι εμβρυϊκοί υμένες **συλλέγονται**
- Απαγορεύεται **μολυσμένο γάλα** ζώων για ανθρώπινη κατανάλωση
- Η κόπρος και η στρωμνή **ψεκάζεται**
- **Η σφαγή** διενεργείται το αργότερο εντός 30 ημερών

Γράφημα 1 (βρουκέλλωση αιγών και προβάτων)

Συνολικός αριθμός εκτροφών που εντάχθηκαν στο πρόγραμμα

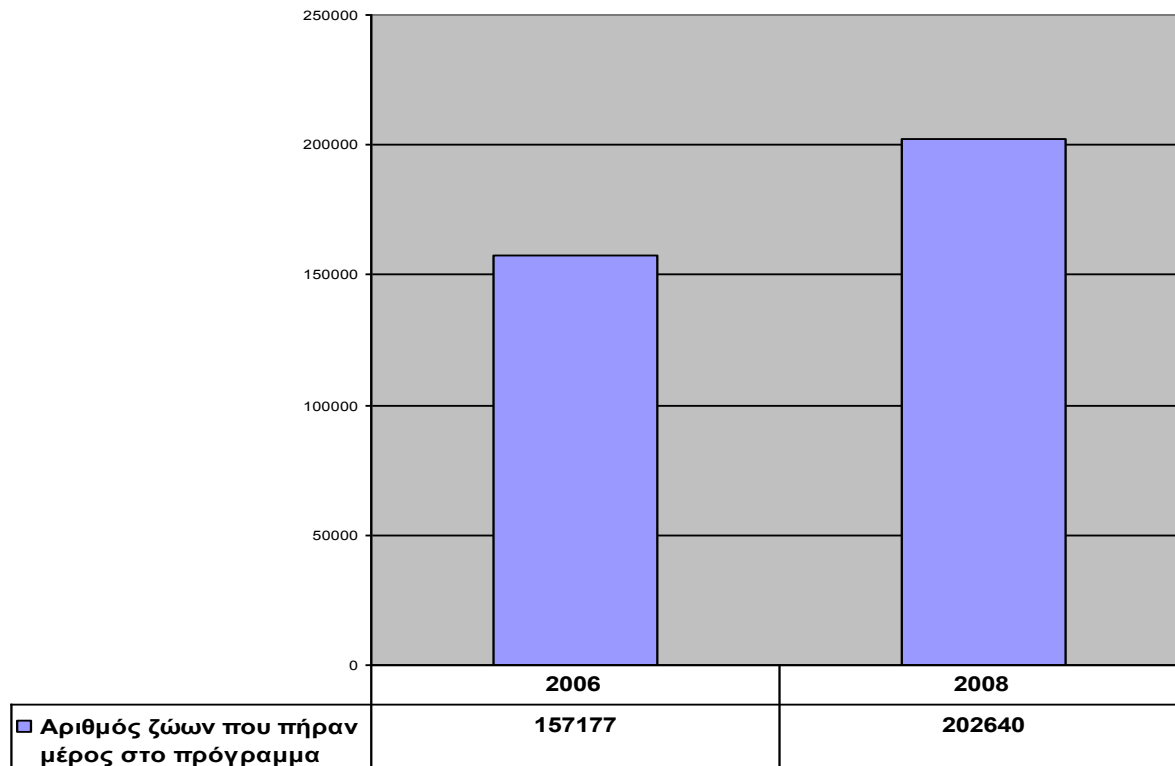

■ Συνολικός αριθμός εκτροφών που εντάχθηκαν στο πρόγραμμα	2006	2008
	1230	1485

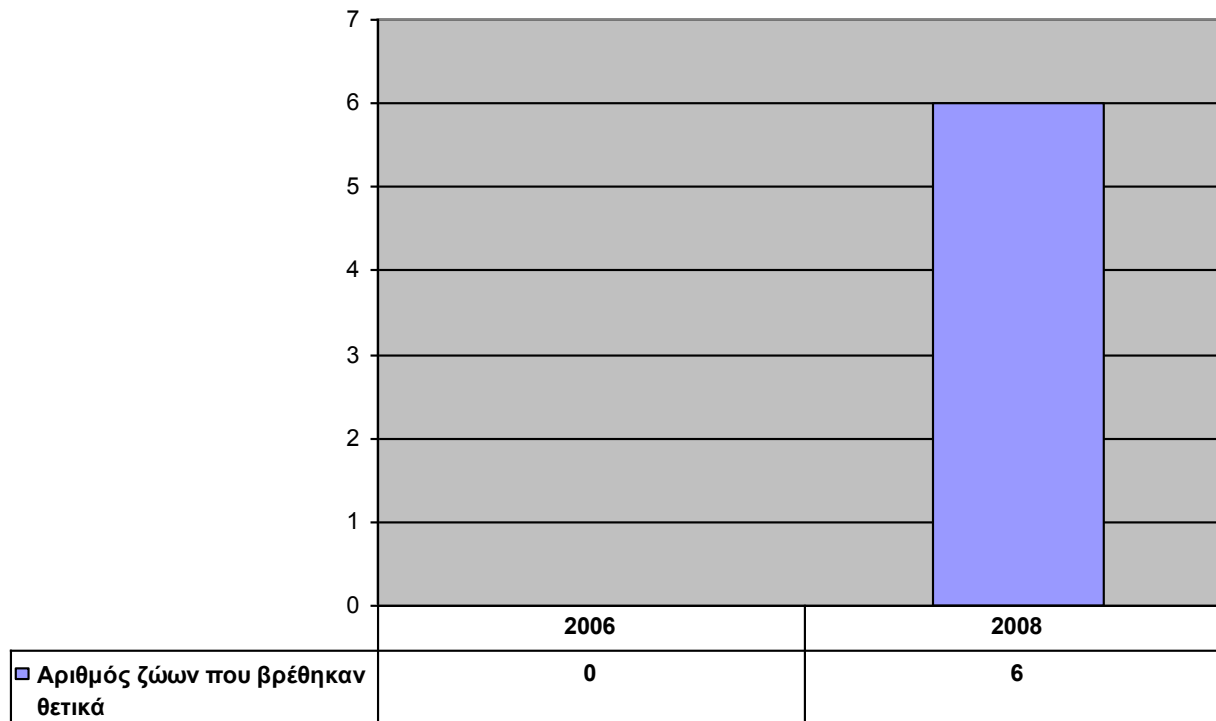
Γράφημα 2 (βρουκέλλωση αιγών και προβάτων)

Αριθμός ζώων που πήραν μέρος στο πρόγραμμα

Γράφημα 3 (βρουκέλλωση αιγών και προβάτων)

Αριθμός ζώων που βρέθηκαν θετικά

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΚΡΙΖΩΣΗΣ ΤΗΣ ΦΥΜΑΤΙΩΣΗΣ ΤΩΝ ΒΟΟΕΙΔΩΝ

- Το πρόγραμμα είναι υποχρεωτικό
- Όλα τα βοοειδή ηλικίας άνω των 6 εβδομάδων ελέγχονται με ενδοδερμικό φυματινισμό
- Ζώα θετικά στην εξέταση σφάζονται και αποζημιώνονται
- Μέτρα στις μολυσμένες εκτροφές:
  - Άμεση σφαγή των μολυσμένων ζώων
  - Απαγόρευση πώλησης ζώων από την εκτροφή
  - Έλεγχος των μετακινήσεων των ζώων
  - Απολύμανση με κατάλληλα απολυμαντικά
  - Κοπριά και άχυρο καταστρέφονται
  - Εξέταση όλων των ειδών ζώων που υπάρχουν στην εκτροφή (πρόβατα, χοίροι, σκύλοι)

Τι γίνεται με το γάλα και το κρέας

- **Γάλα από μολυσμένα ζώα** χρησιμοποιείται μόνο στα ζώα εκτροφής με κατάλληλη θερμική επεξεργασία
- **Γάλα από μη μολυσμένα ζώα** μολυσμένης εκτροφής χρησιμοποιείται μόνο για παρασκευή θερμικά επεξεργασμένου γάλακτος
- Ζώα θετικά στη φυματίωση σφάζονται
- Κρεοσκοπικός έλεγχος
- Αλλοιώσεις φυματίωσης εντοπισμένες σε αντίστοιχο όργανο

Απαραίτητες προϋποθέσεις για την επιτυχία του προγράμματος

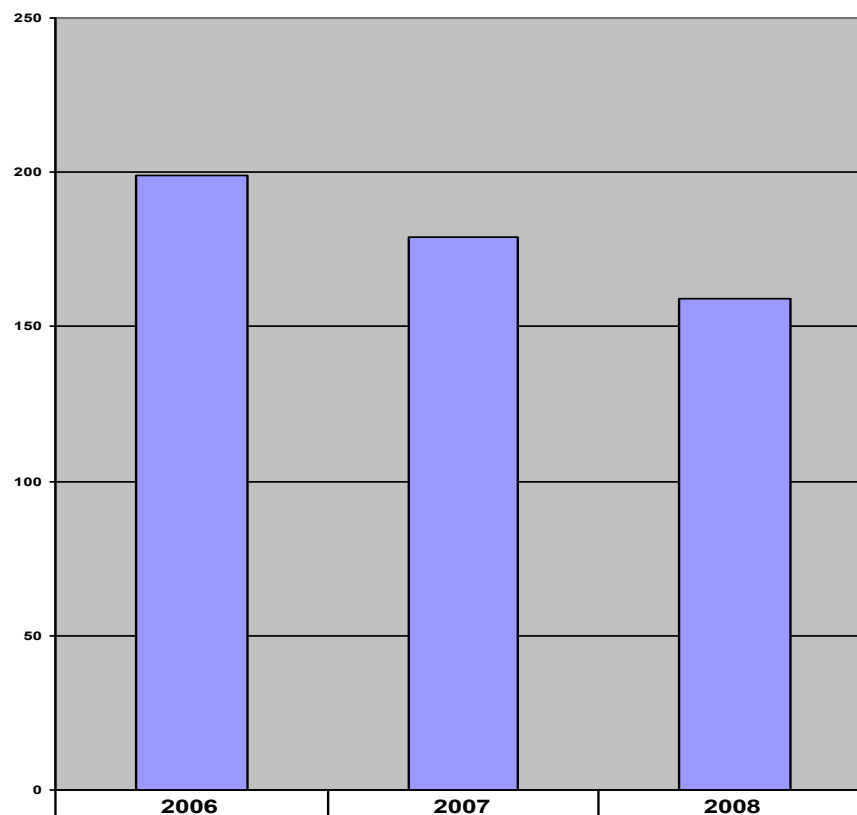
- Ευαισθητοποίηση των παραγωγών
- Συνεργασία με τις αρμόδιες κτηνιατρικές αρχές

Προληπτικά μέτρα στις εκτροφές

- Όλα τα βοοειδή να έχουν σήμανση
- Να προέρχονται από ελεγμένες εκτροφές
- Να αποφεύγεται η επαφή με άλλες ύποπτες εκτροφές
- Να εκδίδεται ειδική άδεια διακίνησης

Γράφημα 1 (φυματίωση βοοειδών)

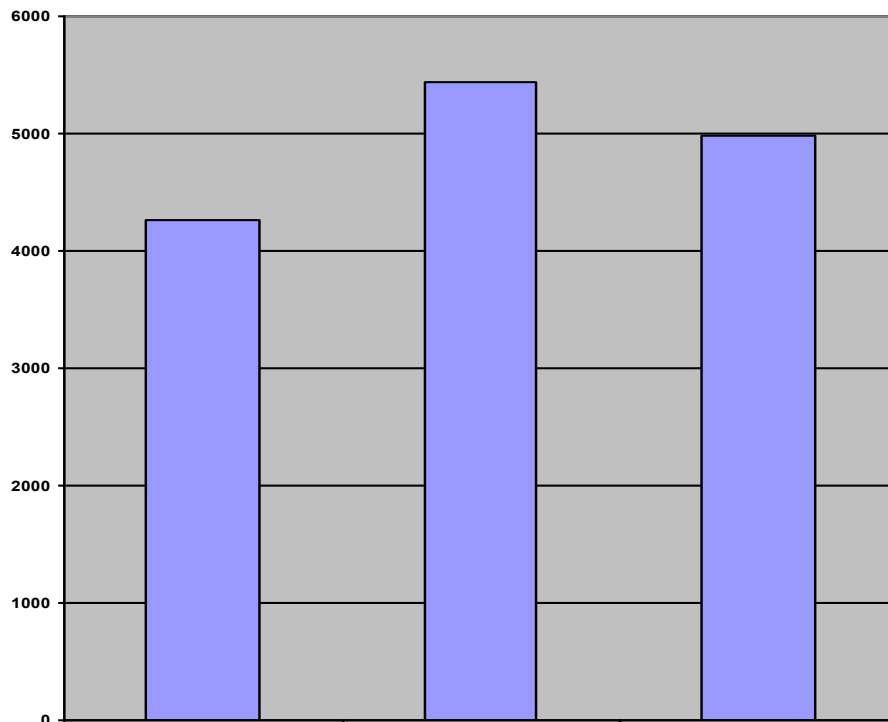
Συνολικός αριθμός εκτροφών που εντάχθηκαν στο πρόγραμμα

■ Συνολικός αριθμός εκτροφών που εντάχθηκαν στο πρόγραμμα

Γράφημα 2 (φυματίωση βοοειδών)

Αριθμός ζώων που πήραν μέρος στο πρόγραμμα

■ Αριθμός ζώων που πήραν μέρος στο πρόγραμμα

2006

2007

2008

4258

5445

4989

ΜΕΤΑΔΟΤΙΚΕΣ ΣΠΟΓΓΩΔΕΙΣ ΕΓΚΕΦΑΛΟΠΑΘΕΙΕΣ – ΕΚΡΙΖΩΣΗ ΣΕΒ ΚΑΙ SCRAPIE

Στόχοι του προγράμματος είναι:

- Η συστηματική έρευνα και διαφορική διάγνωση, με εφαρμογή κατάλληλων εργαστηριακών τεχνικών
- Η εκρίζωση της διαπιστωθείσας εστίας ΣΕΒ, είτε ο έλεγχος και η αποτροπή διασποράς του αιτιολογικού παράγοντα της τρομώδους νόσου
- Αποκλεισμός της εισόδου της ΣΕΒ στη διατροφική αλυσίδα του ανθρώπου

Ενεργητική και παθητική επιτήρηση των ΜΣΕ

- Στην **ενεργητική επιτήρηση** έχουμε:
  - **Βοοειδή** ηλικίας (24) μηνών <<ειδική επείγουσα σφαγή>>
  - **Βοοειδή** ηλικίας (30) μηνών <<σφαγή με σκοπό την κατανάλωση από τον άνθρωπο>>
  - **Αιγοπρόβατα** ηλικίας άνω των 18 μηνών (η επιλογή γίνεται τυχαία και δειγματοληπτικά)
- Στην **παθητική επιτήρηση** έχουμε:
  - Ζώα που **κατάγονται** από χώρες με κρούσματα
  - Ζώα που έχουν καταναλώσει **ζωοτροφές** μολυσμένες από τον παράγοντα της ΣΕΒ
  - Ζώα που είναι **απόγονοι** θηλυκών ζώων προσβεβλημένων από ΜΣΕ

Εργαστηριακές εξετάσεις

Τα βοοειδή υποβάλλονται σε:

- 1η εξέταση: ταχεία ανοσολογική δοκιμή
- 2η εξέταση: ιστοπαθολογική εξέταση
- 3η εξέταση: ανοσοκυτταροχημεία, ανοσοκαθήλωση ή (SAF) με ηλεκτρονική μικροσκοπία

Τα αιγοπρόβατα υποβάλλονται σε:

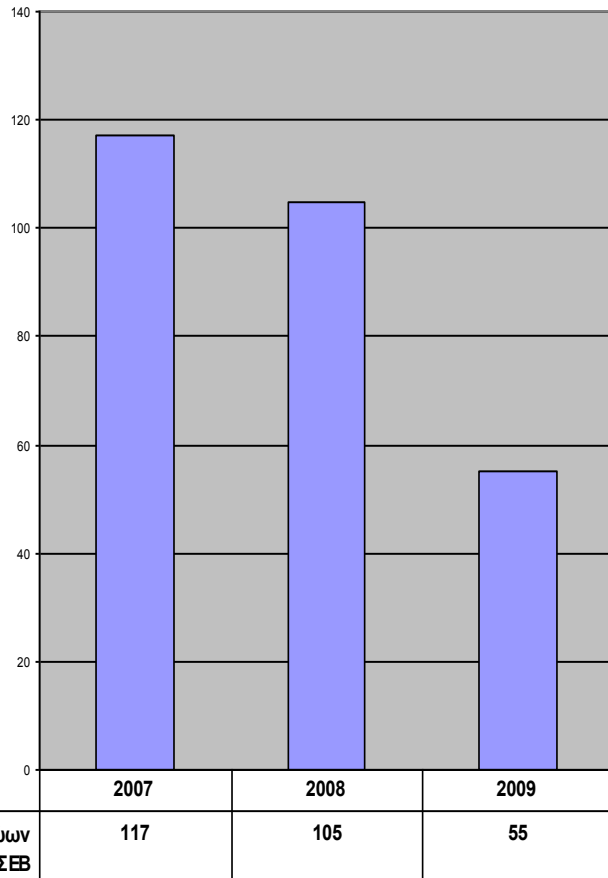
- Κύρια μοριακή δοκιμή με ανοσοκαθήλωση ειδικής διαγνωστικής ικανότητας

■ Τα απαραίτητα δείγματα για τη διάγνωση των ΜΣΕ είναι:

- Ο εγκέφαλος
- ενδεχομένως αίμα, σπλήνα, έντερο και λεμφογάγγλια

Γράφημα για ΣΕΒ (σφαγεία)

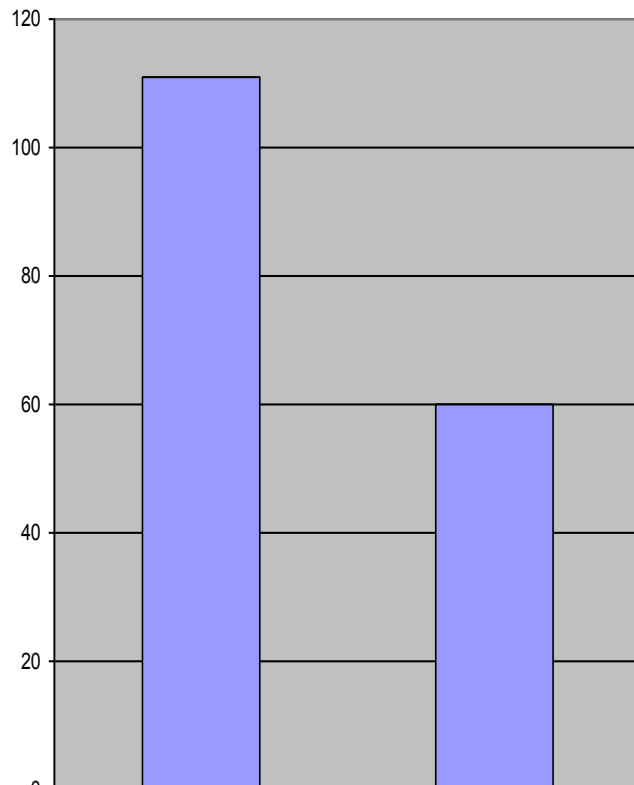
Συνολικός αριθμός ζώων που εξετάστηκαν για ΣΕΒ (Σφαγεία)

- Εξέταση για ΣΕΒ από (νεκρά):
  - Το **2007** είχαμε 106 νεκρά βοοειδή = αρνητικά
  - Το **2008** είχαμε 113 νεκρά βοοειδή = αρνητικά
  - Το **2009** είχαμε 50 νεκρά βοοειδή = αρνητικά

Γράφημα για scrapie (σφαγεία)

Συνολικός αριθμός ζώων που εξετάστηκαν για ΜΣΕ (Σφαγεία)

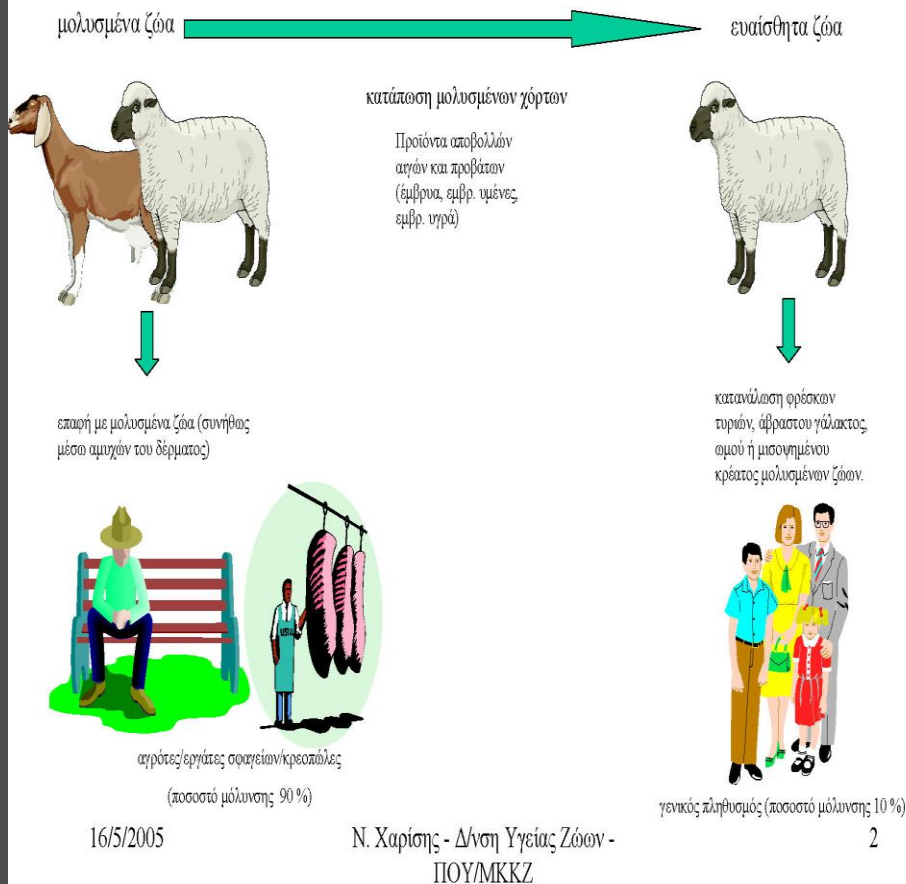

■ Συνολικός αριθμός ζώων που εξετάστηκαν για ΜΣΕ

- Εξέταση για τρομώδη νόσο (νεκρά):
  - Το **2007** είχαμε 51 νεκρά αιγοπρόβατα = αρνητικά
  - Το **2008** είχαμε 28 νεκρά αιγοπρόβατα = αρνητικά
  - **2009** είχαμε 199 νεκρά αιγοπρόβατα = αρνητικά

ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΕΙΑ

ΤΡΟΠΟΙ ΜΕΤΑΔΟΣΗΣ ΤΟΥ ΜΕΛΙΤΑΙΟΥ ΠΥΡΕΤΟΥ

- Η βρουκέλλωση μεταδίδεται στον άνθρωπο:
  - Μέσω της άμεσης επαφής με ιστούς μολυσμένων ζώων
  - Με την κατανάλωση μολυσμένων τροφίμων ζωικής προέλευσης
- Σπάνια από άνθρωπο σε άνθρωπο, με μετάγγιση αίματος, με μεταμόσχευση μυελού των οστών, με το θηλασμό ή με τη σεξουαλική επαφή

- Η βρουκέλλα προσβάλλει άτομα κάθε ηλικίας και φύλλου
- Η λοίμωξη από *B.melitensis* προκαλεί τη σοβαρότερη λοίμωξη στον άνθρωπο
- Η λοίμωξη από *B.abortus* είναι συχνά υποκλινική και λιγότερη σοβαρή
- Ο επιπολασμός της ανθρώπινης λοίμωξης από *B.suis* είναι γενικά χαμηλός
- Η λοίμωξη από *B.canis* είναι εξαιρετικά σπάνια

■ ΧΡΟΝΟΣ ΕΠΩΑΣΗΣ

- ✓ Η περίοδος επώασης σε περίπτωση μόλυνσης κυμαίνεται μεταξύ 2-8 εβδομάδων, **ενώ** σε περίπτωση επαναμόλυνσης είναι πολύ μικρότερη (ώρες)

■ ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΑ

- Διαλείποντας πυρετός (πυρετός που ανεβαίνει το βράδυ και κατεβαίνει το πρωί)
- Εφίδρωση, ανορεξία, αίσθημα κόπωσης
- Αρθραλγία (πόνος στις αρθρώσεις)

■ ΔΙΑΓΝΩΣΗ

- ✓ Με αιματολογικές εξετάσεις ή με εξέταση του μυελού των οστών

■ ΠΡΟΛΗΨΗ

- ✓ Η επίπτωση της βρουκέλλας στον άνθρωπο μειώνεται όταν μειωθεί η αντίστοιχη στα ζώα

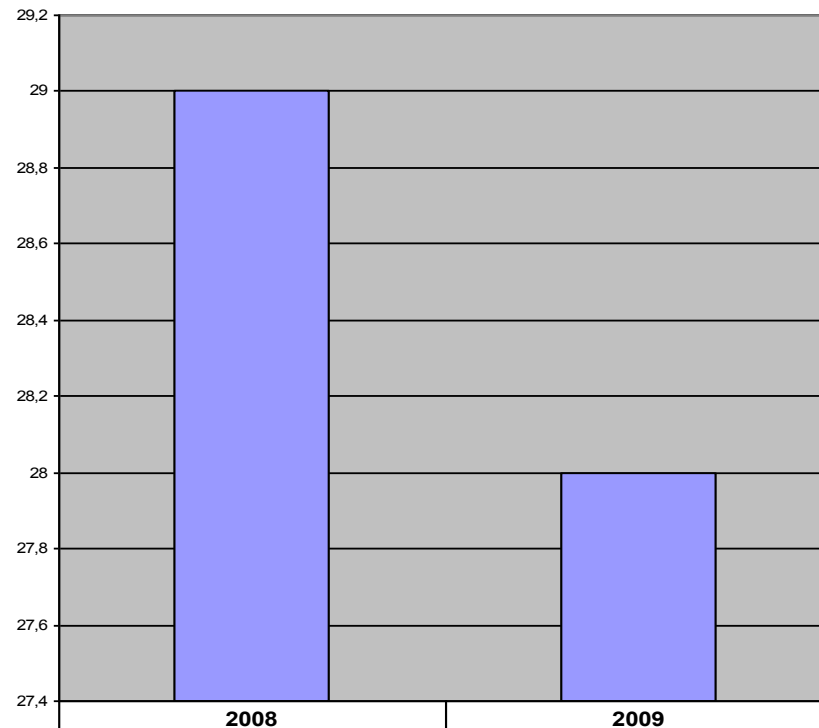
■ ΘΕΡΑΠΕΙΑ

- Ο μελιταίος πυρετός θεραπεύεται με αντιβιοτική αγωγή

Το ποσοστό θνησιμότητας στον άνθρωπο είναι >2% και συνήθως σχετίζεται με την εμφάνιση ενδοκαρδίτιδας

Δηλωθέντα κρούσματα μελιταίου πυρετού στην Πιερία

Δηλωθέντα κρούσματα μελιταίου πυρετού στην Πιερία (2008-2009)

■ Δηλωθέντα κρούσματα μελιταίου πυρετού στην Πιερία (2008-2009)

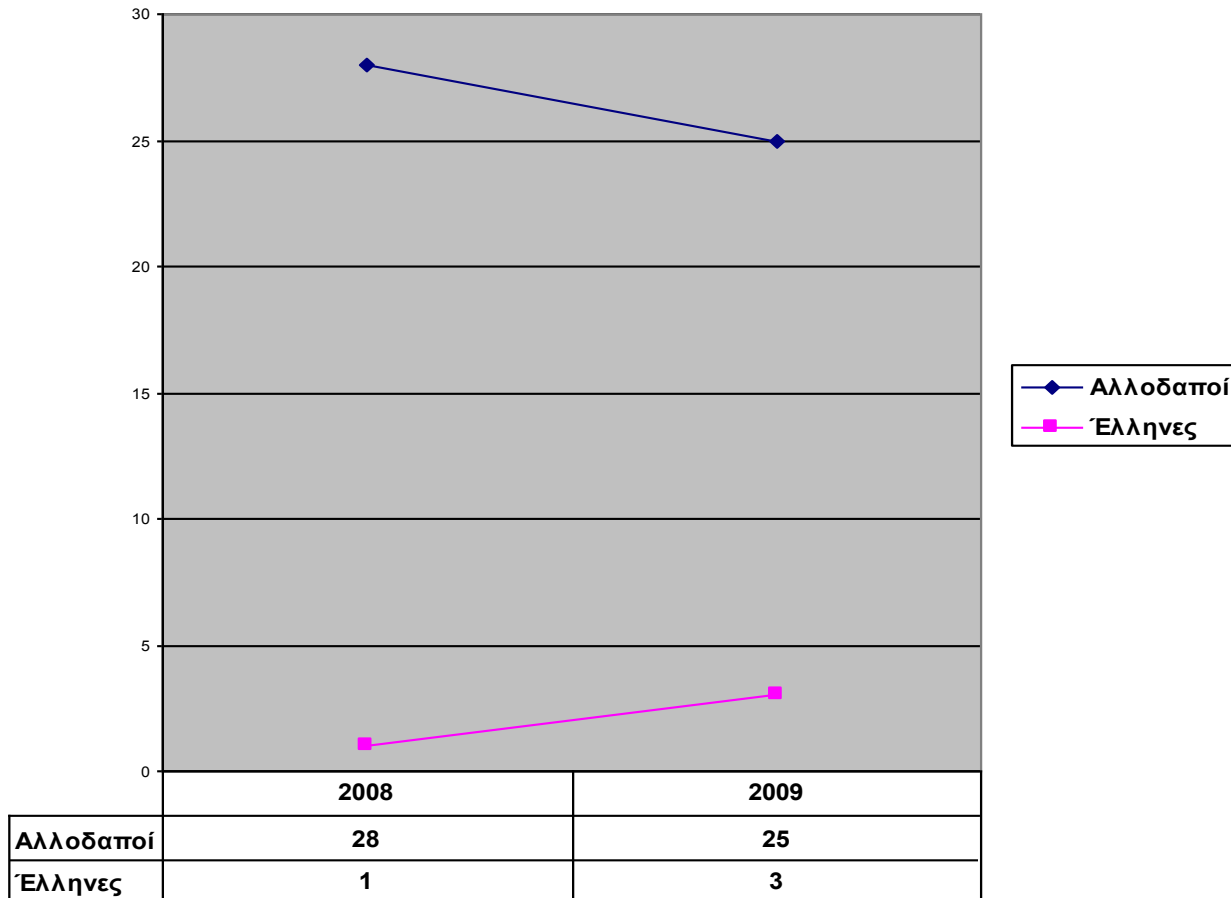
2008

2009

29

28

Δηλωθέντα κρούσματα μελιταίου πυρετού ανά εθνικότητα, 2008-2009

ΦΥΜΑΤΙΩΣΗ

- Θεωρείται επαγγελματική ζωοανθρωπονόσος
- Ο άνθρωπος προσβάλλεται βασικά από τον ανθρώπινο και το βόειο τύπο
- Ιδιαίτερη σημασία σήμερα έχει ο ανθρώπινος τύπος γιατί ο βόειος τύπος έχει εξαλειφθεί στις προηγμένες χώρες
- **Μόλυνση του ανθρώπου** από:
  - Κατανάλωση μη παστεριωμένου γάλακτος ή γαλακτοκομικών προϊόντων
  - Εισπνοή σωματιδίων σκόνης (στάβλος)
  - Σπάνια από το κρέας

ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΑ

- Εύκολη κόπωση
- Ανορεξία
- Απώλεια βάρους
- Μικρή ή μέτρια πυρετική κίνηση (τα λεγόμενα δέκατα)
- Αρθραλγίες και μυαλγίες
- Προσβολή δέρματος, οφθαλμών, εντέρου, κοιλιάς

- Συχνότερη είναι η πνευμονική φυματίωση (αγγίζει το 60%-70%)

ΔΙΑΓΝΩΣΗ

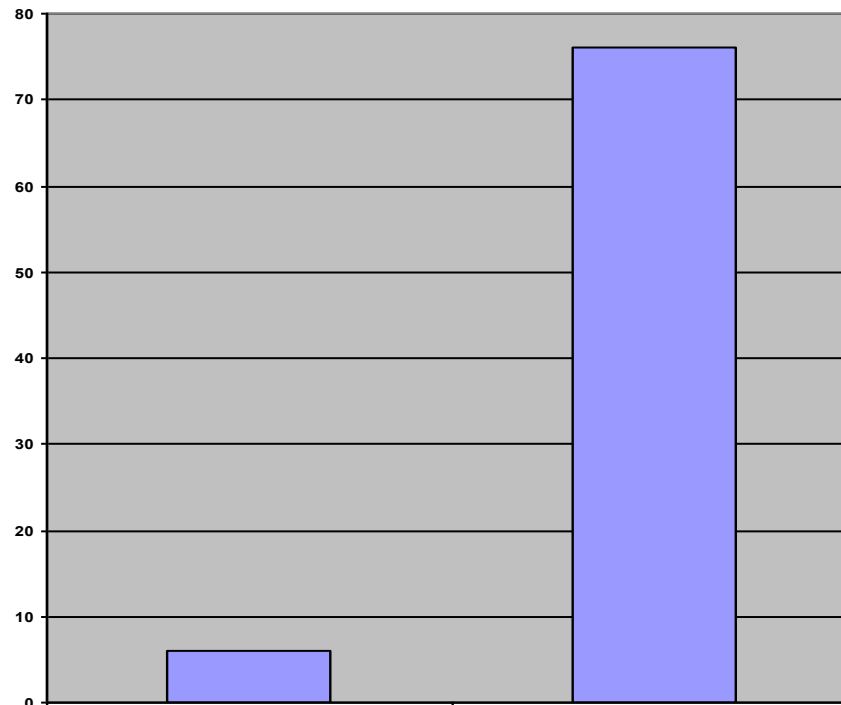
- Η οριστική διάγνωση πραγματοποιείται με εργαστηριακή καλλιέργεια των βακτηριδίων, μια διαδικασία που διαρκεί τουλάχιστον οκτώ εβδομάδες

ΠΡΟΛΗΨΗ

- Κρεοσκοπικός έλεγχος μετά την σφαγή ζώων
- Εντατική επιτήρηση από κτηνιάτρους
- Συστηματικός ατομικός έλεγχος των ζώων
- Απομάκρυνση μολυσμένων ζώων
- Έλεγχος των μετακινήσεων των ζώων

Δηλωθέντα κρούσματα φυματίωσης στην Πιερία

Δηλωθέντα κρούσματα φυματίωσης στην Πιερία (2008-2009)

■ Δηλωθέντα κρούσματα φυματίωσης στην Πιερία (2008-2009)

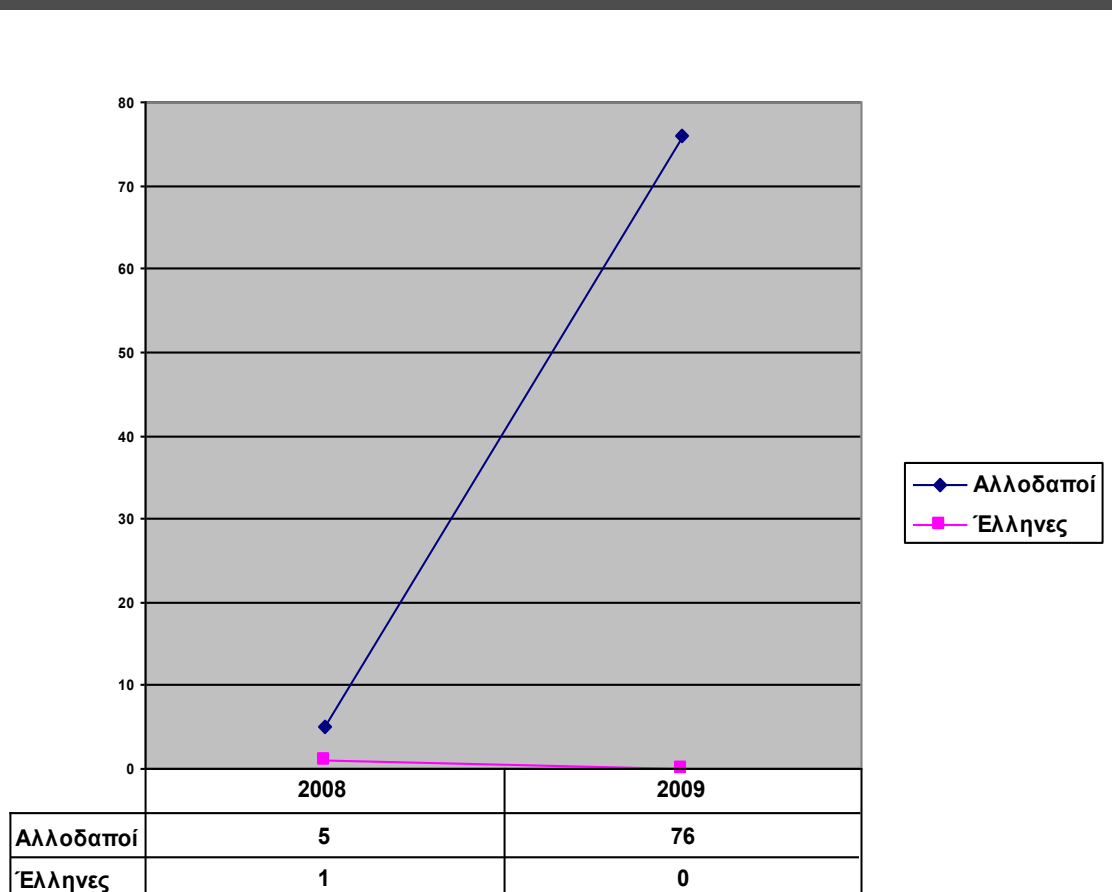
2008

2009

6

76

Δηλωθέντα κρούσματα φυματίωσης ανά εθνικότητα, 2008-2009

BSE Κρόιτςφελτ- Γιάκομπ(creutzfeldt-jakob ή CJD)

- Η ασθένεια του Κρόιτςφελτ-Γιάκομπ περιγράφηκε για πρώτη φορά το 1920
- Στην κλασική μορφή της νόσου ο μέσος όρος ατόμων που προσβάλλονται είναι 65 ετών
- Στην νέα μορφή της νόσου Variant-CJD (v-CJD) ο μέσος όρος είναι 29 ετών
- **ΜΟΛΥΝΣΗ** ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ
- Ο άνθρωπος μολύνεται από την κατανάλωση μολυσμένου κρέατος (ζώα που πάσχουν από τη σπογγώδη εγκεφαλοπάθεια)
- Μολυσματικός παράγοντας = μια πρωτεΐνη που ονομάζεται prion και στα ελληνικά προΐος

ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΑ

- **Τα πρώτα σημεία που εμφανίζονται:** αϋπνία, κατάθλιψη, σύγχυση, αλλαγές προσωπικότητας και συμπεριφοράς, πρόβλημα μνήμης, πρόβλημα όρασης, πρόβλημα συντονισμού κινήσεων
- **Σε πιο προχωρημένο στάδιο συμβαίνουν τα εξής:** σταδιακή, γρήγορη και προοδευτική απώλεια των νοητικών ικανοτήτων/παραφροσύνη, μυοκλονικές κινήσεις, δυσκολίες στην ομιλία και την όραση και μυϊκή αδυναμία
- **Στο τελικό στάδιο:** ο ασθενής βυθίζεται σε κώμα

ΠΡΟΛΗΨΗ

- **Απαγόρευση** χρήσης κρεαταλεύρων και οστεαλεύρων στη διατροφή των παραγωγικών ζώων
- **Αφαίρεση** από τα σφαγεία επικίνδυνων ιστών και οργάνων
  - **Τα όργανα αυτά για τα βοοειδή είναι:**
    - Εγκέφαλος, οφθαλμοί
    - Νωτιαίος μυελός
    - Έντερο, λεμφογάγγλια
    - Σπλήνας, θύμος αδένας
  - **Για τα αιγοπρόβατα είναι:**
    - Σπλήνας
    - Κεφάλια σε ζώα ηλικίας πάνω του ενός χρόνου

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

- Πρόληψη των λοιμωδών νοσημάτων, η οποία αποτελεί τον πιο ορθό τρόπο αντιμετώπισης
- Εφαρμογή κατάλληλων προγραμμάτων εμβολιασμού
- Διατροφή των ζώων με υγειονομικά ελεγχόμενες ζωοτροφές